

Aile içi şiddet kadınların iş hayatlarını olumsuz etkiliyor

Çalışan kadınlar eşlerinden şiddet görmeye devam ediyor

Sabancı Üniversitesi Kurumsal Yönetim Forumu tarafından hayata geçirilen İş Dünyası Aile İçi Şiddete Karşı (Business Against Domestic Violence -BADV) Projesi kapsamında, “Yakın İlişkide Şiddetin Beyaz Yakalı Kadın Çalışanlara ve İşletmeye Etkisi Araştırma Raporu” hazırlandı.

9 Aralık 2014, Salı günü yapılan toplantı ile lansmanı yapılan rapora göre;

- Çoğunluğu üniversite mezunu beyaz yakalı kadın çalışanların yüzde 75’i en az bir kez şiddetin bir türüne maruz kalmış. Çalışan kadınların yüzde 40’ı psikolojik-duygusal şiddete, yüzde 35’i sosyal şiddete, yüzde 17’si ekonomik şiddete ve yüzde 8’i fiziksel şiddete maruz kalıyor.*
- Şiddete rağmen ilişkiye devam edilmesinin nedeni ekonomik gerekçeler (%84) olarak algılanıyor. Şiddet gören kadınların yüzde 16’sı bu nedenden ötürü ilişkisini devam ettirdiğini kabul ediyor. Çalışanların yüzde 35’i kendisinin ve ailesinin ihtiyaçlarını karşılamada maddi gelirini yetersiz buluyor.*
- Erkeklerin ise yüzde 40’ı eşine veya birlikte olduğu kişiye kötü davrandığını kabul ediyor. Üniversite mezunu erkeklerde (%37,5) eşine veya birlikte olduğu kişiye şiddetin bir türünü içeren kötü davranışta bulunduğunu kabul ederken bu oran lise mezunu erkeklerde (%24,5).*

Sabancı Üniversitesi Kurumsal Yönetim Forumu, ekonomik ve toplumsal sorunlara piyasalar ve şirketler aracılığı ile çözüm geliştirme çabalarına bir yenisini ekledi. Forum şirketlerin yönetsel ve örgütsel kapasitelerini kullanarak çalışan kadınların yakın ilişkide karşı karşıya kaldıkları şiddete karşı harekete geçmelerini amaçlayan bir proje tasarladı.

Hollanda Hükümeti’nin Matra Fonu’nun ve UNFPA’nın fon desteğiyle yürütülen **İş Dünyası Aile İçi Şiddete Karşı (Business Against Domestic Violence -BADV)** Projesi kapsamında, **9 Aralık Salı günü, Sabancı Center’da** düzenlenecek toplantı ile **“Yakın İlişkide Şiddetin Beyaz Yakalı Kadın Çalışanlara ve İşletmeye Etkisi Araştırma Raporu”** kamuoyu ile paylaşıldı.

Toplantının açılış konuşmasını **Hollanda Başkonsolosu Robert Schuddeboom** yaptı. Ana tema konuşmalarını UNFPA Türkiye Temsilcisi Yardımcısı **Zeynep Başarankut Kan** ve **Hürriyet Gazetecilik Yönetim Kurulu Başkanı Danışmanı Emel Armutçu** gerçekleştirdi.

Sabancı Üniversitesi Kurumsal Yönetim Forumu Direktörü Melsa Ararat **“Yakın İlişkide Şiddetin Beyaz Yakalı Kadın Çalışanlara ve İşletmeye Etkisi Araştırma Raporu”** sunumunu gerçekleştirdi. Melsa Ararat 19 gönüllü şirketin katılımı ile tamamlanan, kadın çalışanların ve şirketlerin aile içi şiddet konusundaki farkındalıklarını, kadın çalışanların yakın ilişkilerinde şiddete maruz kalma durumlarını ve şirketlerin bu konudaki tutumlarını araştıran çalışmanın sonuçlarını aktardı. Toplantının kapanış konuşmasını da **KAMER Vakfı Başkanı Sayın Nebahat Akkoç** gerçekleştirdi.

Hollanda Başkonsolosu Robert Schuddeboom konuşmasında kadına yönelik şiddetin tüm dünyada büyük bir problem olduğunun altını çizdi. Robert Schuddeboom “Şiddet kurbanlarının küçük düşme korkusuyla yaşananları anlatamayacağı bir dünyayı hoş göremeyiz. Kadınların başlarını kaldıramayıp, haklarını arayamadıkları, şiddet faillerinin cezalanmadığı bir dünyayı hoş göremeyiz. Politik, sosyal, ekonomik ve cinsiyet anlamında kadın erkek eşitliği şiddetle mücadelenin önemli bir unsurudur. İş Dünyası Aile İçi Şiddete Karşı Projesi’nin, kadın hakları, aile içi şiddet konularında daha iyi bir farkındalık yarattığına inanıyoruz. Bu projenin bir parçası olmaktan gurur duyuyoruz” dedi.

“Cinsiyete dayalı şiddet direkt insan haklarına saldırıdır”

UNFPA Türkiye Temsilcisi Yardımcısı Zeynep Başarankut Kan cinsiyete dayalı şiddetin direkt insan haklarına saldırı olduğunu belirterek sözlerine başladı. Zeynep Başarankut Kan, “Kadınlar, eğitim durumları ve iş hayatındaki konumları fark etmeksizin fiziksel ve duygusal şiddete maruz kalıyorlar. Kültürel normlar nedeniyle de bu konuda konuşmaya veya yardım istemeye korkuyorlar. UNFPA olarak, toplumsal cinsiyet eşitliğini destekleme ve hayatın her alanında kadına yönelik şiddeti önleme konularında çalışıyoruz. Bu sebeplerle iş hayatı da bizim odak alanımızda bulunuyor. Bu kapsamda UNFPA, toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadına yönelik şiddet çalışmalarının kapsamını genişletti. Sabancı Üniversitesi Kurumsal Yönetim Forumu ve Toplumsal Cinsiyet ve Kadın Çalışmaları Forumu tarafından gerçekleştirilen projeyi duyduğumuz zaman bu konuda tam destek vermek konusunda hiç tereddüt etmedik” dedi.

“Böyle bir başlık 10 yıl önce hayal gibi bir şeydi”

Hürriyet Gazetecilik Yönetim Kurulu Başkanı Danışmanı Emel Armutçu, Sabancı Üniversitesi’nin girişimiyle iş dünyasında aile içi şiddet konulu bir araştırma yapılmasından dolayı duyduğu mutluluğu dile getirdi. Emel Armutçu, “Böyle bir başlık yaklaşık 10 yıl önce hayal gibi bir şeydi. Ortada ciddi bir problem vardı ama kimse konuşmuyordu. Türkiye’de şirket yönetimlerinin bu sorunu ciddiye alarak, insan kaynağına yönelik çalışmalar gerçekleştirmeleri şart. Şimdi sorsanız işverenler kendilerinde böyle bir sorun olmadığını söyleyecekler ama çok iyi biliyoruz ki böyle bir sorun var. Gelişmiş ülkelerde şirketler çöktüğü için bu soruna karşı ittifak oluşturuyorlar” dedi.

“Kadına yönelik şiddetin merhamet ve dini duygular ön plana çıkarılarak çözülebileceğine inanmıyoruz”

Nebahat Akkoç konuşmasına KAMER Vakfı’nın çalışmalarını anlatarak başladı. Akkoç konuşmasında kadına yönelik şiddetin tanımını yaparken, bunun doğurduğu sonuçları ve buna karşı yapılabilecekleri ele aldı. 27 ilde gerçekleştirdikleri farkındalık grup çalışmalarının sonuçlarını da konuşmasında paylaşan Nebahat Akkoç, kadına yönelik şiddetin merhamet ve dini duygular ön plana çıkarılarak çözülebileceğine inanmadığını, kadına yönelik şiddetin bir insan hakları ihlali olduğunun vurgulanması gerektiğini anlattı.

Araştırma Sonuçları

Bu araştırma ile kadınların aile içinde veya birlikte oldukları kişiler tarafından uğradıkları şiddetin çalışma ortamına ve çalışma hayatına etkisinin ortaya konması amaçlandı. Raporlama 1715 çalışanın verdiği cevaplar temel alınarak gerçekleştirildi.

Katılımcı profili ortalama 35 yaşında, üniversite mezunu ve çoğunlukla (%62) evli bireylerden oluşuyor. Kadın ve erkeklerin temsil oranları neredeyse eşit. Bakmakla yükümlü olunan kişiler yine çekirdek aile mensupları, çoğunlukla çocuklar (%45) ve eşler (%35). Cevap verenlerin ortalama geliri 3500 TL. Ankete katılan kadınların % 30’dan fazlası yönetici konumunda.

Kadınlar son beş yıldır farklı sıklıkta ve türde şiddete maruz kalıyor

Çalışan kadınlar son beş yıl içerisinde eşlerinden veya birlikte olduğu kişilerden farklı sıklıklarda ve türlerde şiddet içeren davranışlara maruz kalmış. Şiddet gören çalışan kadınlar arasında sosyal şiddet

(%40) ön planda. Psikolojik şiddet ikinci(%35), ekonomik şiddet üçüncü (%35) ve fiziksel şiddet (%8) içeren davranışlar ise dördüncü sırada yer alıyor. Boşanmış çalışan kadınlarda bu dört farklı şiddet türlerine uğrama sıklığı evli ve hiç evlenmemiş kadınlardan daha fazla. Öte yandan çalışan kadınların bir bölümü maruz kaldıkları davranışları **şiddet olarak nitelendirmiyor** veya bu davranışın **şiddet olduğunu bilmiyor!**

Şiddete dair deneyim en çok arkadaş ve komşularla paylaşıyor. Ancak; şiddete uğramış bireylerin yaklaşık %30'u bu durumu kimseyle paylaşmadığını ifade ediyor. Kadınlarda şiddetin iş yaşamına etkisi en çok keyifsizlik (%54) ve yorgunluk hissi (%36) ile ortaya çıkıyor. Şiddet gören çalışan kadınların %30'u şiddet gördüğü için geçici olarak evini terk etmek zorunda kalıyor.

Ekonomi ve şiddet arasındaki bağlantı son derece güçlü

Şiddetin en çok ekonomik nedenlerle (%79) ortaya çıktığı düşünülüyor. Şiddete rağmen ilişkiye devam edilmesinin nedeni ekonomik gerekçeler (%84) olarak algılanıyor. Şiddet gören kadınların %16'sı bu nedenden ötürü ilişkisini devam ettirdiğini kabul ediyor. Çalışanların %35'i kendinin ve ailesinin ihtiyaçlarını karşılamada maddi gelirini yetersiz buluyor. Şiddete yol açan ekonomik gerekçeleri bu durumun beslediği söylenebilir. Her 10 katılımcıdan sadece 3'ü kadınların gerçekten isterlerse şiddet içeren ilişkiyi bitirebileceklerini düşünüyor. Kadın ve erkeklerin bu konudaki yaklaşımları benzer.

Şiddet gören kadının iş yaşamı etkilenir

Katılımcıların neredeyse tamamı (%99) eşinden veya partnerinden şiddet gören kadının **iş yaşamının etkileneceğini** düşünüyor. Çalışanların çoğu işteki stresin aile yaşantısına olumsuz etkilerini yaşıyor. Çalışanların %70'i son bir yıl içinde en az bir kez işten kaynaklanan stres nedeniyle ailesine karşı olan görevlerini yerine getirmekte zorlandığını ifade ediyor.

Kadınlarda şiddetin etkisi **en çok keyifsizlik(%54) ve yorgunluk hissi (%36)** ile ortaya çıkıyor. İşe odaklanamama, dikkatsizlik diğer sık görülen etkiler arasında. Devamsızlık (%3) veya geç kalma (%4) nadir görülüyor. Aile içi şiddete maruz kalmak nedeniyle **işini kaybetmek** çalışan kadınlarda **çok sık rastlanan bir durum değil.**

Şiddet konusunda işyerinden **destek alma fikri yaygın değil.** Şiddet vakalarında destek alınması önerilen kurumlar arasında sosyal hizmet uzmanları ve kadın kuruluşları (%70) en önde geliyor. Şiddete uğrama durumunda **en az başvuru alan kişiler** arasında **şirketin insan kaynakları** (%2,2) var. En çok başvuru alan kişiler iş dışındaki arkadaşlar ve komşular (%43) oluyor. Kadınların yaklaşık yarısı (%45) şiddete uğrarsa bunu işyerindeki yöneticileriyle paylaşmaktan **utanacağını** söylüyor.

Çalışanların yaklaşık ¼'ü şiddete uğradığını düşündüğü **iş arkadaşının performansında değişiklik** olduğunu fark ediyor. Şiddet gören **iş arkadaşında durgunluk ve depresyon** (%28) işyerinde en çok gözlemlenen belirti.

Erkeklerde durum nedir?

Erkeklerin yaklaşık yüzde 40'ı birlikte olduğu kişiye veya eşine şiddet unsuru içeren kötü ve kırıcı davranışta bulunduğunu kabul ediyor. Üniversite mezunu erkeklerde (%37,5) eşine veya birlikte olduğu kişiye kötü davranışta bulunmuş olma durumunun lise mezunu erkeklerden (%24,5) daha yüksek olduğu göze çarpıyor. **Erkeklerin yarısı yakın ilişkide bulunduğu kişiye kötü davrandığında kendisini kötü hissediyor.** Bunu sürekli yaşıyor olma durumu hiç evlenmemiş erkeklerde (%16,8) evli erkeklerde (%10,8) göre daha yüksek oranda. Genç erkeklerde uyguladıkları şiddetin etkisine dair farkındalık daha yüksek.

Erkeklerin yaklaşık yarısı **bir konu üzerinde tartıştığında** birlikte olduğu kişiye en az bir kere kötü davranmış. **Yemek yapmama, habersiz dışarı çıkma ve cinsel ilişkiyi reddetme** erkekler için kötü davranışlarının gerekçesi olabiliyor.

Basın bilgi için: Mariam Öcal / Sabancı Üniversitesi
0216 483 93 57 – 0532 668 92 01